

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Перший рівня вищої освіти
за спеціальністю 032 Історія та археологія
галузі знань 03 Гуманітарні науки
Кваліфікація: бакалавр історії та археології

**ЗАТВЕРДЖЕНО Вченою радою
Голова вченої ради**

_____ В. Д. Будак

Протокол № ____ від _____ 2017 р.

Освітня програма вводиться в дію з
_____ 2017 р.

Ректор _____ В.Д. Будак

Наказ № ____ від «__» _____ 2017 р.

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми**

ПЕРЕДМОВА

РОЗРОБЛЕНО

Робочою групою Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського, Інститутом історії, політології та права, кафедрою етнології та спеціальних історичних дисциплін у складі:

1. Гузенко Юрій Іванович– кандидат історичних наук, доцент кафедри етнології та спеціальних історичних дисциплін Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського.

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 032 Історія та археологія

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського, навчально-науковий інститут історії, політології та права
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Перший рівень вищої освіти, Кваліфікація: бакалавр історії та археології
Офіційна назва освітньої програми	
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавр, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	Рішення Акредитаційної комісії від 31 березня 2015 р. протокол № 115 (наказ МОН України від 14.04.2015 № 553л). Термін дії сертифіката до 1 липня 2025 р.
Цикл/рівень	FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL - 6 рівень, НРК – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти з терміном навчання 11 років
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньої програми	5 років
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://mdu.edu.ua/
2-Мега освітньої програми	
Забезпечення фундаментальної теоретичної підготовки з національної та всесвітньої історії; навчання ключовим теоретико-методологічним засадам і методами вивчення та інтерпретації історичного минулого; формування здатностей застосовувати набуті знання для збереження та використання культурного спадку, вирішення актуальних проблем сьогодення; вироблення навичок виявлення, опрацювання та інтерпретації об'єктів матеріальної та нематеріальної культурної спадщини.	
3-Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	03 Гуманітарні науки 032 Історія та археологія Предметна область: система знань про історичне минуле України та людства, причино-наслідковий зв'язок історичних подій і процесів, тенденції історичного поступу та закономірності функціонування людського суспільства, особливості формування й побутування історико-культурної спадщини.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна Програма підготовки бакалавра спрямована на забезпечення фахівця колом спеціальних знань професійного характеру, а також на залучення його до вирішення практичних та науково-дослідницьких завдань. Освітньо-професійна програма підготовки

	бакалавра має зорієнтувати майбутнього фахівця на усвідомлення спеціальних знань в конкретних умовах діяльності, в рамках яких можлива подальша професійна кар'єра: магістратура освітньою програмою «Етнологія», «Археологія», «Середня освіта (Історія)».
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Система знань про історичне минуле України та людства, причино-наслідковий зв'язок історичних подій і процесів, тенденції історичного поступу та закономірності функціонування людського суспільства, особливості формування й побутування історико-культурної спадщини
Особливості програми	Студенти можуть робити акцент або на історію України, всесвітню історію, етнологію або ж на археологію, історіографію та спеціальні історичні дисципліни
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Бакалавр історії та археології може працювати (за наявності освітньої й професійної кваліфікації, підтвердженої відповідним документом) в науковій, організаційно-управлінській та освітній галузях; на викладацьких та інших посадах у закладах загальної середньої освіти, ВНЗ 1–2 рівнів акредитації (за наявності в освітній програмі циклу психолого-педагогічних та методичних дисциплін і проходження відповідних практик); в органах державної влади і місцевого самоврядування; в аналітично-інформаційних інституціях; у друкованих та електронних засобах масової інформації, PR-технологіях; у соціальних і культурних закладах, громадських організаціях, партіях тощо.
Подальше навчання	Базова підготовка є достатньою для вступу до магістратури за освітніми програмами «Етнологія», «Археологія» та «Середня освіта (Історія)» з метою здобуття ступеню магістр етнології, магістр археології та магістр історії (середня освіта)
5- Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Проблемне-орієнтовне навчання. Комбінація лекцій, практичних знань із розв'язування проблем, виконання дослідницьких робіт і проектів.
Оцінювання	Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною рейтинговою системою у

	<p>відповідності до «Положення МНУ імені В.О. Сухомлинського про оцінювання знань студентів».</p> <p>Види оцінювання: поточний контроль, презентації, есе, семестровий контроль (заліки та іспити), випусковий екзамен.</p>
6 - Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі історії та археології або у процесі навчання, здійснювати аналіз історичних явищ і подій, що передбачає застосування теорій та методів історичної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p style="text-align: center;"><i>Вправність мислення</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. 2. Здатність робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних і концептах хиби й вразливі місця, суперечності та неповноту аргументації. 3. Готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань та стратегій/способів мислення. 4. Здатність раціонально організувати власну діяльність та ефективно використовувати час. <p style="text-align: center;"><i>Розвиненість рефлексії</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Здатність відрізнити суб'єктивні, спонтанні складові суджень від об'єктивних і аргументованих, вміти надавати перевагу останнім. 6. Критичність та самокритичність мислення. 7. Схильність до самоперевірки отриманих результатів, турбота про якісне виконання професійних завдань. <p style="text-align: center;"><i>Інтелектуальна комунікація</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Увага і толерантність до іншої (й інакшої) думки, здатність аналізувати її зміст та структуру в процесі спілкування та адекватно на неї реагувати. 9. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях, використовувати ввічливі форми звернення до опонента, концентруватися на значущих складових судження, не переходячи на особистості. 10. Навички публічного мовлення, здатність ясно та виразно висловлюватися в

процесі комунікації.

11. Навички роботи в групі, розподіл функцій в колективній роботі.

12. Відкритість, здатність сприймати та враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштованість на діалог, залучення у власні міркування висловлених слухних ідей.

13. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Мовно-текстологічна здатність

14. Аналіз та інтерпретація гуманітарного тексту: здатність виокремити та відтворити смислову структуру тексту, оцінити послідовність та валідність аргументації, виділити продуктивні ідеї.

15. Порівняння змісту різних текстів, пошук та узагальнення інформації з досліджуваної проблеми.

16. Навички написання аналітичних і публіцистичних гуманітарних текстів, реферування, створення систематизованих оглядів спеціальної літератури. Дотримання стандартів академічного оформлення тексту.

17. Здатність використовувати (усно і письмово) державну мову в усіх сферах суспільного життя, читати фахову літературу іноземною, зокрема англійською мовою.

Особиста ціннісно-вольова налаштованість

18. Інтелектуальне сумління, чесність у своїй справі та уникання симуляцій, плагіату й інших виявів недоброчесності.

19. Розуміння необхідності відповідального ставлення до роботи, чіткого і своєчасного виконання обов'язків.

20. Здатність працювати в колективі та самостійно, виявляти ініціативу, уникати некритичного слідування авторитетам.

21. Здатність життєво й фахово реалізовувати себе на основі ціннісно-світоглядних надбань людства (зокрема сприйняття людини не як засобу, а як цілі й цінності), що нерозривно поєднана з навичками критичного мислення, опануванням і обстоюванням громадянських чеснот і прав, соціальною відповідальністю, а також патріотичним

	<p>підключенням про продуктивний розвиток держави і суспільства.</p> <p>22. Здатність розуміти світоглядні, правові, соціальні, економічні, культурно-історичні, духовно-моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації, завдяки чому відповідально й ефективно діяти в різних суспільних контекстах, сприяючи позитивному розв'язанню нагальних проблем.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Критичне усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності. 2. Критичне усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та у різних контекстах. 3. Розуміння соціальних функцій історика, можливостей використання історії та зловживання історією. 4. Здатність спілкуватися державною мовою, рідною мовою та однією з іноземних мов із використанням термінів і методик, прийнятих в фаховому середовищі; знати й вміти використовувати в професійних цілях давні мови. 5. Знання, вміння і навички опрацювання наукових та інформаційних джерел й використання інформаційно-пошукових інструментів, таких як: бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи та посилання на електронні ресурси. 6. Здатність виявляти і опрацьовувати належним чином джерела інформації (бібліографії, документи, етнографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.) для реалізації науково-дослідних проектів. 7. Знання та вміння використовувати різноманітні методи виявлення та опрацювання історичних і археологічних джерел, зокрема, інструментарій спеціальних історичних дисциплін, новітні комп'ютерні технології для пошуку та обробки історичних або пов'язаних із ними даних. 8. Фахові знання та професійні навички роботи з виявлення, опрацювання та охорони матеріальної і нематеріальної культурної спадщини. 9. Усвідомлення особливостей

	<p>розвитку людства у дописемний період його історії та володіння базовими принципами і навичками дослідження даного періоду на емпіричному й теоретичному рівнях.</p> <p>10. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання з гуманітарних дисциплін, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.</p> <p>11. Вміння коментувати, анувати або редагувати тексти і документи відповідно до певних критеріїв; представити результати наукових досліджень в друкованій формі, проводити їх презентацію.</p> <p>12. Знати і володіти на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів.</p> <p>13. Здатність здійснювати відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів.</p> <p>14. Знання правил археографічної, архівної та музейної роботи, принципів експонування артефактів і підготовки тематико-експозиційного плану.</p>
7 – Програмні результати навчання	
Класифікація в когнітивній (пізнавальній) сфері	
Знання	<p>Здатність запам'ятовувати або відтворювати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – найважливіші факти, події та процеси історичного минулого українського народу і людства загалом; – основні тенденції історичного розвитку в конкретні історичні періоди; – наукову хронологію, періодизацію і характеристики основних етапів вітчизняної та всесвітньої історії; – основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, категоріальний апарат з історії та археології; – основні принципи і методи історичного пізнання; – основні типи і види історичних джерел; – необхідний фактичний матеріал для конкретного історичного дослідження; <p>– детальні знання про певний історичний період або проблему.</p>
Розуміння	Здатність розуміти та інтерпретувати:

	<ul style="list-style-type: none"> – основні завдання історичної та археологічної науки; – з'ясувати взаємозв'язок між історичними подіями, явищами, процесами та демонструвати змістовні думки, обґрунтовані положення і висновки про них; – класифікувати історичні джерела з метою реалізації конкретних науково-дослідницьких проектів; – інтерпретувати інформацію з різноманітних джерел (археологічні артефакти, архівні документи, усні свідчення, музейні експонати, періодика, наукові праці тощо); – обґрунтовувати вибір методики опрацювання речових джерел і текстів.
Застосування знань	<p>Здатність використовувати вивчений матеріал в нових ситуаціях:</p> <ul style="list-style-type: none"> – виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі; – оцінювати основні тенденції та особливості історичного розвитку людства у певні історичні періоди; – аналізувати відмінності в історіографічних поглядах різних періодів та у різних контекстах; – демонструвати навички професійного спілкування з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі; – організовувати практичне вирішення проблем історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України; – планувати дослідницькі проекти з історії, археології, історіографії, джерелознавства, краєзнавства та ін.; – застосовувати сучасні методики викладання історії.
Аналіз	<p>Здатність розбивати інформацію на відповідні компоненти і розуміти їх взаємозв'язок:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії; – визначати взаємозалежності глобалізаційних процесів і міжнаціональних та міжетнічних відносин; – досліджувати життя та діяльність конкретних людей у контексті їхньої історичної доби;

	<ul style="list-style-type: none"> – упорядковувати історичні джерела у відповідності до їх інформаційного потенціалу при розробці конкретної науково-дослідницької теми та реалізації археографічних проектів; – розділяти на категорії пам'ятки матеріальної культури та історичні документи відповідно до нормативів.
Синтез	<p>Здатність поєднувати частини разом, щоби одержати ціле з новою системною властивістю:</p> <ul style="list-style-type: none"> – формулювати мету та завдання конкретного історичного дослідження; – всебічно розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і наукової літератури; – аргументувати важливість соціальних функцій історика в сучасному суспільстві; – інтегрувати досягнення інших гуманітарних наук для вирішення актуальних проблем історії та археології; – пояснювати значення культурного спадку для розвитку людства в цілому та окремих спільнот; – встановлювати ефективну комунікацію з представниками різноманітних субкультур.
Оцінювання	<p>Здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аргументувати актуальність теми обраного наукового проекту (дипломної роботи), встановлювати її зв'язок з пріоритетними напрямками розвитку сучасної науки в Україні; – критично оцінювати ступінь розробленості дослідницької проблеми та новизну отриманих результатів; – чітко пояснювати мету, задачі, об'єкт, предмет та методи дослідження; – узагальнювати результати дослідницької (дипломної) роботи та рекомендувати шляхи їх використання; – робити висновки про результати діяльності осіб, спільнот та структур у конкретні історичні епохи; – порівнювати здобутки наукових шкіл при вирішенні актуальних проблем історії та археології
Класифікація в емоційній (афективній) сфері	
Сприйняття	<p>Бажання (направленість) студента:</p> <ul style="list-style-type: none"> – використовувати інноваційні форми і технології сучасної вітчизняної та зарубіжної історичної науки та освіти;

	<ul style="list-style-type: none"> – визначати загальні і специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України; – вказувати на взаємозв'язок вітчизняної, європейської і світової історії.
Реагування	<p>Активна участь студента в навчальному процесі:</p> <ul style="list-style-type: none"> – відповідати сучасним вимогам до організації навчального процесу; – дискутувати щодо перспектив розвитку історії та археології в сучасних умовах; – обговорювати зміст і план презентації науково-історичного проекту; – брати участь у ділових іграх, з допомогою яких моделюється наближена до реальної професійної сфери здобувача вищої освіти ситуація.
Ціннісна орієнтація	<p>Визнання та підтримка певних цінностей:</p> <ul style="list-style-type: none"> – налаштованість на консолідацію суспільства; – пояснювати важливість демократичних цінностей, вироблених у процесі історичного розвитку; – доводити історичну своєрідність, культурне та етнонаціональне розмаїття України; – виявляти повагу до різноманітних національних спільнот як невід'ємної складової історії України; – співпрацювати з носіями різних історичних і культурних цінностей; – визнавати роль і значення історичної науки та освіти в процесі євроінтеграції України.
Організація та концептуалізація	<p>Засвоєння певної системи цінностей:</p> <ul style="list-style-type: none"> – дотримуватись концепції міжнаціонального та міжкультурного діалогу в Україні; – виявляти спільні й відмінні риси в підходах українських і зарубіжних істориків та археологів; – створювати умови для комунікації із представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій.
Характеристика за системою цінностей	<p>Дотримання певної системи цінностей:</p> <ul style="list-style-type: none"> – виявляти самостійність і соціальну відповідальність, громадянські та патріотичні чесноти при виконанні функціональних обов'язків; – переглядати результати власної праці

	<p>та визнавати власну відповідальність за свої вчинки;</p> <ul style="list-style-type: none"> – практикувати дотримання етичних принципів ведення дискусій та оприлюднення результатів наукової праці; – поширювати кращий досвід професійної діяльності, демонструвати гідну соціальну поведінку, дотримуватися здорового способу життя.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Підготовку фахівців за спеціальністю 032 «Історія та археологія» за освітньою програмою Історія та археологія, освітнього рівня - «бакалавр» здійснює кафедра етнології та спеціальних історичних дисциплін, яка входить до складу навчально-наукового інституту історії, політології та права МНУ імені В.О. Сухомлинського.</p> <p>На кафедрі етнології та спеціальних історичних дисциплін працюють 7 осіб науково-педагогічного персоналу, з них: 2 доктора історичних наук (28,6 %); 4 - кандидати історичних наук (57 %), 1 викладач (14,3 %). До навчального процесу залучаються д.і.н., професори кафедри історії України, політології, історії та археології, філософії.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Кафедра етнології має 1 комп'ютерний клас загальною площею 49,3 кв. м та викладацьку.</p> <p>Кабінети та аудиторії відповідають вимогам навчальних планів, обладнані усім необхідним, за площами задовольняють санітарним нормам: ауд. №01.106 (55,2 кв. м) – 8 комп'ютерів. В комп'ютерному класі, обладнаному комп'ютерами Celeron 1000, створено локальні мережі, працює університетський Web-сервер навчального процесу.</p> <p>Всі приміщення навчально-наукового інституту історії, політології та права університету відповідають меті і завданням підготовки фахівців етнологічної спеціальності.</p> <p>Забезпечення навчальною та науковою літературою студентів і викладачів здійснює бібліотека Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського. Бібліотека має чотири читальні зали, що відповідає нормативним вимогам. Для поліпшення інформаційного</p>

	<p>обслуговування читачів у бібліотеці встановлено програмне забезпечення УФД “Бібліотека”. Фінансування розвитку науково-методичної бази факультету здійснюється виключно за рахунок коштів спеціального фонду. Фахові періодичні видання з спеціальності 032 Історія та археологія налічують 8 найменувань. Крім того в читальному залі бібліотеки МНУ імені В.О.Сухомлинського наявні ще 14 періодичних видань наукового змісту, що використовуються в процесі підготовки магістрів спеціальності 032 Історія та археологія, освітньої програми «Етнологія». Матеріально-технічна база випускової кафедри Етнології та спеціальних історичних дисциплін розміщена у навчальному корпусі №1, містить будівлі, комунікації, обладнання, і є частиною державної власності, яка знаходиться в оперативному управлінні університету. Матеріально-технічне забезпечення кафедри відповідає потребам навчального процесу. Навчальна площа, що закріплена за кафедрою, складає 16,1 кв.м.</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Для забезпечення організації підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр за спеціальністю «Історія та археологія» на кафедрі розроблені та затверджені встановленим порядком освітня (освітньо-професійна) програма, навчальний план та пояснювальна записка до нього, навчальні контенти, комплекти завдань для комплексних контрольних робіт, плани практичних (семінарських) занять, завдання для самостійної роботи студентів, питання, задачі, завдання та кейси для поточного та підсумкового контролю, програми навчальних дисциплін, які відповідають вимогам державних та галузевих стандартів вищої освіти. Методична робота на кафедрі спланована і проводиться відповідно до вимог наказу Міністра освіти і науки України № 48 від 24.01.2013 р. Вона спрямована на підвищення якості підготовки студентів, посилення ефективності і якості проведення всіх видів навчальних занять, удосконалення педагогічної майстерності науково-педагогічних працівників. Згідно з планом проводиться робота щодо комп'ютеризації навчальних дисциплін, що</p>

викладаються.

Комп'ютерна база кафедри та університету дозволяє кожному студенту використовувати дисплейний час у середньому за період навчання в обсязі 1,2 години щоденно.

Розроблені навчальні робочі програми для всіх дисциплін навчального плану спеціальності 032 Історія та археологія, освітньої програми «Історія та археологія».

Програми розроблено за умовами Європейської кредитно-трансфертної системи (далі – ЄКТС). Організаційно-методичне забезпечення ЄКТС передбачає використання всіх документів, регламентованих чинною нормативною базою щодо вищої освіти, видів діяльності суб'єктів і об'єктів навчального процесу, адаптованих і доповнених з урахуванням особливостей цієї системи.

Підсумкова атестація відповідно до «Освітньо-професійної програми підготовки» здійснюється екзаменаційною комісією на підставі складання комплексного іспиту з історії (цикл дисциплін професійної та практичної підготовки нормативної частини).

Навчальні дисципліни, які викладаються для спеціальності 032 Історія та археологія, освітньої програми Історія та археологія забезпечені навчальною літературою, комплексом навчальних матеріалів, програмними продуктами, тестами, модулями і наглядними засобами.

Основним джерелом інформаційного забезпечення студентів та викладачів є бібліотека з її фондами та електронні засоби інформації. Фонд бібліотеки нараховує 476872 примірників навчально-наукової літератури, майже 200 державною мовою та 150 найменувань періодичної літератури. Забезпеченість основними підручниками становить 100% по всім дисциплінам. Всі студенти та викладачі мають доступ до Інтернету та електронної бібліотеки університету.

Сьогодні бібліотека є надійною інформаційною базою для науково-дослідницької і навчальної роботи та центром культурно-просвітницької діяльності університету.

Загальна площа бібліотеки Миколаївського

	<p>національного університету ім. В.О.Сухомлинського становить 1415,1 кв.м., приміщення для розташування книгосховищ (1216кв.м.) у тому числі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зона розташування фондів (852кв.м.); - зона обслуговування читачів (563,1кв.м.). <p>Бібліотека має:</p> <ul style="list-style-type: none"> - чотири абонементи навчальної та наукової літератури; - чотири зали. <p>Навчальні дисципліни, які викладаються для спеціальності «Етнологія» забезпечені навчальною літературою видання 2000-2016 років, комплексом навчальних матеріалів, програмними продуктами, тестами, модулями і наглядними засобами.</p> <p>В університеті створений необхідний фонд навчальної літератури та фахових періодичних видань з спеціальності.</p> <p>Основним джерелом інформаційного забезпечення студентів та викладачів є бібліотека з її фондами та електронні засоби інформації. Фонд бібліотеки нараховує 476872 примірників навчально-наукової літератури, майже 200 державною мовою та 150 найменувань періодичної літератури. Забезпеченість основними підручниками становить 100% по всім дисциплінам. Всі студенти та викладачі мають доступ до Інтернету та електронної бібліотеки університету.</p> <p>Сьогодні бібліотека є надійною інформаційною базою для науково-дослідницької діяльності університету.</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	
Міжнародна кредитна мобільність	
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
Дисципліни соціально-гуманітарної підготовки			

ОК 1.	Іноземна мова за професійним спрямуванням	10	1, 3, 4 семестри – заліки, 2, 7 семестри - іспити
ОК 2.	Українська мова за професійним спрямуванням	3	іспит
ОК 3.	Університетські студії	2	залік
ОК 4.	Філософія	3	іспит
Дисципліни професійної та практичної підготовки			
ОК 5.	Спеціальні історичні дисципліни	8	іспит
ОК 6.	Археологія та основи антропології	3	іспит
ОК 7.	Етнологія	7	1 семестр - залік, 2 семестр - іспит
ОК 8.	Історія стародавнього світу	8	іспит
ОК 9.	Давня та середньовічна історія України	9	3 семестр – залік, 4 семестр - іспит
ОК 10.	Історія середніх віків	6	іспит
ОК 11.	Нова історія України	9	5 семестр – залік, 6 семестр – іспит
ОК 12.	Нова історія країн Західної Європи та Америки	9	5 семестр – залік, 6 семестр – іспит
ОК 13.	Історія країн Азії та Африки	6	іспит
ОК 14.	Новітня історія країн Східної Європи	6	іспит
ОК 15.	Новітня історія України	8	іспит
ОК 16.	Новітня історія Західної Європи та Америки	8	7 семестр – залік, 8 семестр – іспит
ОК 17.	Історіографія історії України та всесвітньої історії	7	іспит
ОК 18.	Психологія	4	залік
ОК 19.	Педагогіка	3	залік
ОК 20.	Методика викладання історії	4	залік
ОК 21.	Курсові роботи	3	
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		126 кредитів	
Вибіркові компоненти ОП			
Дисципліни за вибором ВНЗ (фахова спеціалізація)			
ВБ 1.1.	Теорія та практика наукових досліджень	5	залік
ВБ 1.2.	Культурологія та світова культура	3	залік
ВБ 1.3.	Правознавство	3	залік
ВБ 1.4.	Соціально-політичні та країнознавчі студії	5	іспит
ВБ 1.5.	Архівознавство	4	залік
ВБ 1.6.	Етнополітологія	5	залік

ВБ 1.7.	Етносоціальні процеси в незалежній Україні	5	залік
Дисципліни вільного вибору студента			
Вибіркові дисципліни (I - II циклів)			
ВБ 1.4	Джерелознавство	6	залік
	Історичне моделювання		
ВБ 1.5.	Історичне краєзнавство	4	залік
	Нумізматика		
ВБ 1.6.	Музеєзнавство	4	залік
	Історія музеїв та музейної справи		
ВБ 1.7.	Історія українського козацтва	5	залік
	Українсько-польські відносини періоду Гетьманщини		
ВБ 1.8.	Зброєзнавство	6	залік
	Уніформологія		
ВБ 1.9.	Військова історія України	7	іспит
	Війни в українській та європейській історії XVI - XIX ст.		
ВБ 1.10.	Етнічна історія України	5	залік
	Історична демографія		
ВБ 1.11.	Актуальні проблеми історії церкви в Україні	5	залік
	Історія релігії та церкви в Україні		
ВБ 1.12.	Памяткознавство	5	іспит
	Охорона і збереження пам'яток історії та культури		
ВБ 1.13.	Актуальні проблеми історії України в роки Другої Світової війни	6	іспит
	Історія радянського суспільства		
	Історія національній меншин України XIX - XX ст.		
ВБ 1.14.	Історична географія регіонів України	4	залік
	Історія Речі Посполитої		
	Історичні дослідження методом усної історії		
ВБ 1.15.	Історія країн Східної Європи від давнини до XX ст.	6	іспит
	Історія слов'янських народів у Новий час		
ВБ 1.16.	Історія міжнародних відносин	3	іспит
	Зовнішня політика країн Центральної та Східної Європи		
	Історія міжнародних відносин України		
Загальний обсяг вибірових компонент:		39 кредитів	
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА І ПРАКТИКА			
Практична підготовка			
	Археологічна практика	5	3 семестр - залік
	Музейна навчальна практика	5	4 семестр - залік
	Етнографічна навчальна практика	5	5 семестр - залік
	Архівна навчальна практика	5	6 семестр - залік
	Педагогічна виробнича практика	4	8 семестр -

		залік
Усього		24 кредити
Загальний обсяг освітньої програми:		240 кредитів

2.2. Структурно-логічна схема ОП

I. Нормативна частина	
1. Обов'язкові навчальні дисципліни	
1.1. Цикл загальної підготовки	
Ідентифікація	Іноземна мова за професійним спрямуванням
Опис	Метою курсу є формування та розвиток умінь та навичок читання, аудіювання, діалогічного та монологічного мовлення англійською мовою, формування та розвиток граматичних навичок
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	Раковська М. А., кандидат педагогічних наук, ст.викладач
Тривалість	На вивчення дисципліни виділяється всього 300 год, з них 100 год. - практичні, семінарські, 200 год - самостійна робота. Загальна тривалість навчання – 4 семестри.
Форми та методи навчання	Практичні та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	I, III, IV семестри – залік, II, VII семестри – іспит.
Мова	англійська
Ідентифікація	Українська мова за професійним спрямуванням
Опис	
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	
Тривалість	На вивчення дисципліни виділяється всього 90 год, з них 4 год. лекції, 26 год. - практичні, 60 год – самостійна робота. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом.
Оцінювання	I семестр – іспит
Мова	українська
Ідентифікація	Університетські студії
Опис	Курс знайомить студентів з законодавством України в галузі вищої освіти, етапами становлення університету, соціальним статусом студента, сутністю Болонського процесу, кредитно-модульною організацією навчального процесу, методами і прийомами роботи з інформацією, ресурсами мережі Інтернет, навичками успішного студента, командною взаємодією и т. ін.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи	Обов'язкова

вибіркові розділи програми	
Викладацький склад	Морозан Олена Олександрівна, старший викладач
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться всього 60 годин, з них 20 год - семінарські; 40 год - самостійна робота. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці I семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Філософія
Опис	Метою дисципліни є надання знань з філософії як світогляду людини, або сукупності поглядів на світ в цілому та ставлення людини до цього світу, в розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем буття. Дисципліна дає уявлення про специфіку сучасної філософії, її основні проблеми, розкриває особливості розуміння концептуальних засад в різних варіантах сучасної світової філософії, з'ясовує їх пов'язаність між собою, а також з комплексом соціально-гуманітарного і природничо-наукового знання
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	Онофрійчук Олена Анатоліївна, кандидат філософських наук, доцент
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться всього 90 годин, з них 10 год - лекції, 20 год - семінарські; 60 год. - самостійна робота. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці I семестру – іспит
Мова	українська
1.2. Цикл професійної та практичної підготовки	
Ідентифікація	Спеціальні історичні дисципліни
Опис	Спеціальні історичні дисципліни - важлива галузь історичних знань. Спеціальні історичні дисципліни надають історикам можливість застосовувати різноманітні прийоми вивчення та використання джерел. Для вивчення обрано (пропонується) такі дисципліни: історична хронологія, геральдика, фалеристика, сфрагістика, нумізматики, метрологія, історична ономастика, археографія, палеографія, генеалогія, історична бібліографія. Програмою передбачено висвітлення як теоретичних проблем, так і практичної діяльності, а також історії розвитку кожної дисципліни
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	Пархоменко Владислав Анатолійович, доктор історичних наук, в. о. професора
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться всього 240 годин, з них 32 год - лекції, 48 год - семінарські; 160 год - самостійна робота. Загальна тривалість

	навчання - 36тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці III семестру - іспит
Мова	українська
Ідентифікація	Археологія та основи антропології
Опис	Метою курсу є навчання студентів використовувати ретельний аналіз конкретних артефактів для історичних реконструкцій і узагальнень; висвітлення та критичний аналіз наукових концепцій походження людини та розгляд на тлі європейської історії головних етапів антропогенезу; формування інтересу до історичного минулого рідного краю, сприяння їх професійному самовизначенню; ознайомлення з методикою та методологією польової археології; навчання роботі з предметами старожитності; формування навичок роботи з археологічними приладами; ознайомлення з елементами камеральної роботи; охарактеризувати джерела з проблематики курсу та можливість їх системного використання для вирішення питань антропогенезу; висвітлення історіографічних досліджень проблеми з позицій прибічників різних наукових концепцій; розглянути і проаналізувати основні концепції в антропології
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	Господаренко Оксана Валеріївна, кандидат історичних наук, доцент Смирнов Олександр Ігорович, викладач
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться всього 90 годин, з них 10год - лекції, 20год - семінарські; 60год - самостійна робота. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці I семестру - іспит
Мова	українська
Ідентифікація	Етнологія
Опис	<p>Мета викладання навчальної дисципліни «Етнологія» полягає у вивченні і засвоєнні студентами питань теорії етносу, етногенезу та етнічної історії, сучасної класифікації народів світу за географічною, антропологічною, етнолінгвістичною, господарсько-культурною, релігійною ознаками, традиційних і сучасних форм життєдіяльності етносів різних континентів, особливостей міжетнічної комунікації, етнічної картини світу, етнічної свідомості.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни є: аналіз причин і процесів, пов'язаних з виникненням, формуванням та розпадом етнічних спільнот, особливостей їх самоорганізації; дослідження міграції народів та системи їхнього життєзабезпечення й адаптації до природно-географічного середовища; комплексу проблем, пов'язаних з етнічністю людських спільнот та мозаїчністю етнічних процесів і явищ; антропологічних, етнолінгвістичних, етнопсихологічних особливостей різних народів; матеріальної і духовної культури окремих етносів та порівняння їх етнокультурних моделей і цінностей; системи міжетнічних контактів, міжкультурних зв'язків між народами та особливості їх розвитку; етнодемографічних процесів всередині окремих народів та у світі в цілому;</p>

	формування етнічної картини світу.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	Хрящевська Людмила Михайлівна, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 210 годин. З них 28 год. лекцій, 42 год. практичних занять, 140 години самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 36 тижнів
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці II семестру – іспит.
Мова	українська
Ідентифікація	Історія Стародавнього світу
Опис	Метою викладання дисципліни є розкриття основних етапів становлення та розвитку людини, як біологічної, соціальної та духовної істоти; висвітлення основних віх історичного розвитку первісного суспільства та стародавніх цивілізацій Сходу; аналіз їх економічних, соціальних, політичних та культурних особливостей; виховання у студентів почуття поваги до різних етнокультурних спільнот; висвітлення початкового етапу становлення й розвитку людини і суспільства, який завершується виникненням стародавніх цивілізацій; розкриття методологічних принципів, які визначають науковий підхід до історико-аналітичного визначення первісного суспільства й Стародавніх цивілізацій Сходу та застосування методів порівняльного аналізу історичного розвитку, що дає змогу визначати як загальні риси історичних процесів, так і їх особливості; розкриття основних етапів становлення, розвитку та причин занепаду цивілізацій стародавньої Греції та Риму; аналіз їх економічних, соціальних, політичних та культурних особливостей; висвітлення історичних передумов виникнення античних цивілізацій; розкриття характерних рис та особливості основних етапів розвитку давньогрецького та давньоримського суспільств
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	Кузовков Володимир Володимирович, кандидат історичних наук, доцент Горбенко Кирило Володимирович, старший викладач
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 240 годин. З них 32 год. лекцій, 48 год. практичних занять, 160 годин самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 36 тижнів
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці II семестру - іспит
Мова	українська
Ідентифікація	Давня та середньовічна історія України
Опис	Вивчення дисципліни спрямовано на ознайомлення з історією давньої та середньовічної України, на вивчення давньоруської державності, здобутків української матеріальної та духовної культури, порівняльного аналізу ролі і місця Київської Русі і Галицько-Волинської держави у контексті світових та європейських історичних процесів.

Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	Пархоменко Владислав Анатолійович, доктор історичних наук, в. о. професора
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 270 годин. З них 34 год. лекцій, 56 год. практичних занять, 180 годин самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 36 тижнів
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці I семестру – залік, II семестру - іспит
Мова	українська
Ідентифікація	Історія середніх віків
Опис	Вивчення дисципліни спрямовано на визначення місця середньовічного періоду в історії Європи та Сходу, а також місця середньовічних Західноєвропейської, візантійської та східних цивілізацій в історії світової цивілізації; вивчення історії окремих країн Західної Європи, Візантії та країн Сходу в епоху середньовіччя; виявлення етапів розвитку європейських та східних країн, Візантії в IV - XVII ст. та їх особливостей; виявлення спільного та різного у розвитку окремих регіонів Західної Європи та Сходу; вивчення явищ, характерних для феодального суспільства і держави Західної Європи, Візантії та країн Сходу; знайомство із сучасним станом джерельної бази медієвістики, візантиністики та орієнталістики; знайомство з ходом та підсумками наукових дискусій із середньовічної тематики й історіографічним досвідом найважливіших середньовічних проблем; детальніше знайомство з допоміжними історичними дисциплінами щодо курсу, що вивчається (середньовічна нумізMATика, геральдика, археологія, історична географія); вивчення культурного розвитку європейських, візантійського та східних народів
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	Господаренко Оксана Валеріївна, кандидат історичних наук, доцент Смирнов Олександр Ігоревич, викладач
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 180 годин. З них 24 год. лекцій, 36 год. практичних занять, 120 годин самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці III семестру – іспит.
Мова	українська
Ідентифікація	Нова історія України
Опис	Викладання дисципліни спрямовано на вивчення політичного та соціально-економічного розвитку України у період XVIII – початку XX ст.; розширення й поглиблення у студентів знань з історії України XVIII – початку XX ст.; розкриття процесів зародження, формування та еволюції українського народу у XVIII – початку XX ст.; відновлення славетних традицій українського козацтва, лицарського духу й доблесних козацьких звичаїв; вироблення бачення суспільних явищ минулого з позицій історизму; формування

	національної історичної свідомості
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	Гузенко Юрій Іванович, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 270 годин. З них 34 год. лекцій, 56 год. практичних занять, 180 годин самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 36 тижнів
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці V семестру – залік, VI семестру - іспит
Мова	українська
Ідентифікація	Нова історія країни Західної Європи та Америки
Опис	Курс спрямований на формування у студентів уявлення про основні закономірності й тенденції економічного, соціального і політичного розвитку країн Західної Європи та Америки в новий час. Дисципліна методологічно та теоретично забезпечує набуття студентами об'єктивного, збалансованого, толерантного погляду на історичні події нової доби країн європейського та американського континентів, що дає можливість осмислити взаємозв'язок національних умов із загальносвітовими історичними процесами. Вивчення предмету дозволяє ознайомитись з новітніми досягненнями в галузі вітчизняної та закордонної історичної науки та вміти використовувати їх в загальноосвітньому навчальному закладі. В процесі роботи з курсом майбутні фахівці, також, зустрічаються з традиційними і інноваційними методами, способами, прийомами викладання предмету, цілісне її сприйняття яких стане в нагоді й допоможе використовувати відповідні технології навчання історії в школі та оптимізувати навчально-виховний процес
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	Буглай Наталя Михайлівна, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення дисципліни виділяється всього 270 год, з них - 34 год лекції, 56 год. - семінарські, 180 год - самостійна робота. Загальна тривалість навчання - 36 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці V семестру – залік, VI семестру - іспит
Мова	українська
Ідентифікація	Історія країни Азії та Африки
Опис	Дисципліна розкриває основні етапи розвитку цивілізацій Азії та Африки, показує особливості їх економічних, соціальних, політичних та культурних особливостей, притаманних країнам Сходу; дозволяє зрозуміти місце цивілізацій Сходу у світовій історії; допомагає засвоїти знання щодо становище країн Азії та Африки, країн Далекого Сходу, які належать до конфуціанської цивілізації; розглядає історичний розвиток держав Індостану та Південно-Східної Азії; допомагає засвоїти знання щодо історичного

	розвитку Близького та Середнього Сходу та історичного розвитку країн Африки
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	Кузовков Володимир Володимирович, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення дисципліни виділяється всього 180год, з них - 24годлекції, 36 год. - практичні, 120год - самостійна робота. Загальна тривалість навчання – 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці VI семестру – іспит
Мова	українська
Ідентифікація	Новітня історія країн Східної Європи
Опис	<p>Курс спрямований на формування у студентів уявлення про основні закономірності історичного розвитку країн Східної Європи у новітній час (XX – початок XXI ст.). Акцентовано увагу саме на вивченні країн слов'янського світу, які складають більшість у даному регіоні. Східну Європу географічно поділяють на три підрегіони – Центральну-Східну, до якої відносять Чехію, Польщу та Словаччину; Південно-Східну (Болгарію, Сербію, Хорватію, Боснію і Герцеговину, Республіку Македонія, Словенію та Чорногорію та безпосередньо Східну Європу, до якої відносять Росію та Білорусь.</p> <p>Дисципліна забезпечує вивчення соціально-економічної еволюції слов'янських народів, їх політичного і культурного розвитку в контексті всесвітньо-історичного процесу впродовж епохи Новітнього часу; складних релігійних, етнічних та культурних процесів розвитку слов'янських країн Східної Європи; політико-економічної ситуації цих країн та вплив західноєвропейських розвинених держав на їх внутрішню та зовнішню політику; взаємозв'язок і взаємодію історії з релігією та етнічними особливостями східних слов'ян у новітню добу.</p>
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	Іванова Тетяна Юріївна, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення дисципліни виділяється всього - 180 годин, з них - 120 годин на самостійну роботу, 24 годин - лекції, 36 години - практичні заняття. Термін вивчення курсу - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці VII семестру – іспит.
Мова	українська
Ідентифікація	Новітня історія України
Опис	Метою дисципліни є надання студентам знань з історії України зазначеного періоду, допомогти зрозуміти ключові проблеми періоду, ознайомити з історіографічним надбанням і основними джерелами, що стосуються даного періоду, сприяння оволодінню сучасними методиками історичного

	дослідження.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	Бундюченко Тетяна Вікторівна, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 240годин. З них 32 год. лекцій, 48 год. практичних занять, 160 годин самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 36тижнів
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці VIII семестру – іспит.
Мова	українська
Ідентифікація	Новітня історія Західної Європи та Америки
Опис	Курс спрямований на формування у студентів уявлення про основні закономірності й тенденції економічного, соціального і політичного розвитку країн Західної Європи та Америки в ХХ – на початку ХХІ століть. Дисципліна методологічно та теоретично забезпечує набуття студентами об'єктивного, збалансованого, толерантного погляду на історичні події новітньої доби країн європейського та американського континентів, що дає можливість осмислити взаємозв'язок національних умов із загальносвітовими історичними процесами. Вивчення предмету дозволяє ознайомитись з новітніми досягненнями в галузі вітчизняної та закордонної історичної науки та вміти використовувати їх в загальноосвітньому навчальному закладі. В процесі роботи з курсом майбутні фахівці, також, зустрічаються з традиційними і інноваційними методами, способами, прийомами викладання предмету, цілісне її сприйняття яких стане в нагоді й допоможе використовувати відповідні технології навчання історії в школі та оптимізувати навчально-виховний процес
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	Буглай Наталя Михайлівна, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення дисципліни виділяється всього - 240 години, з них - 48 годин на самостійну роботу, 32 годин - лекції, 48 годин - практичні заняття. Термін вивчення курсу - 36 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці VII – залік, VIII семестру - іспит
Мова	українська
Ідентифікація	Історіографія історії України та всесвітньої історії
Опис	Метою викладання навчальної дисципліни є виявлення соціальних умов та суспільно-політичних передумов формування історичної науки України та провідних країн світу, показати основні етапи і організаційні основи її розвитку, визначити методологічні принципи історичного пізнання, відобразити ідейну боротьбу в науці, з'ясувати методи дослідження

	конкретно-історичних проблем історії України і всесвітньої історії.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	Зеркаль Микола Миколайович, доктор історичних наук, професор
Тривалість	На вивчення дисципліни виділяється всього - 210 години, з них - 140 годин на самостійну роботу, 28 годин - лекції, 42 годин - практичні заняття. Термін вивчення курсу - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці VII семестру – іспит.
Мова	українська
Ідентифікація	Психологія
Опис	Курс має за мету надати студентам основні ідеї і теоретичні положення, методологічні підходи з загальної психології, стосовно особливостей психіки і свідомості, формування психіки людини і становлення особистості; розкривається зміст основних понять психології: діяльність, пізнавальні процеси, сім'я, менеджмент, управління, криза, конфлікт тощо; формування зацікавленості у психологічних знаннях, у здобутті навичок та оволодінні вміннь застосувати їх у практичному житті для підвищення ефективності своєї діяльності
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	Прасол Дмитро Вікторович, кандидат психологічних наук, доцент
Тривалість	На вивчення курсу відводиться всього - 120 годин, з них: 80 годин - самостійна робота, 18 годин - лекції, 22 годин - семінарські. Термін навчання - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці I семестру – залік.
Мова	українська
Ідентифікація	Педагогіка
Опис	Метою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння знань про педагогіку як науку, її структуру і місце серед інших наук про людину. Протягом навчання студенти знайомляться з понятійним апаратом педагогіки; розкрити систему педагогічних наук; розкрити методи педагогічних досліджень; визначити основні складові навчання та виховання, закономірності, принципи, методи, засоби, прийоми, форми; розкрити етапи формування педагогіки в світі, сучасні тенденції навчання та виховання в школі.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	Третякова Ольга Анатоліївна, кандидат історичних наук, ст. викладач
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 90 год. З них 10 год. лекцій, 20 год. –

	практичних, 60 год. – самостійної роботи. Загальна тривалість навчання – 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	У кінці VI семестру – залік.
Мова	українська
Ідентифікація	Методика викладання історії
Опис	Метою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння теоретичних та методологічних засад шкільних курсів історії; новітніх досягнень в галузі педагогіки, методики навчання історії; задач і змісту сучасної історичної освіти; нормативної бази навчання історії в загальноосвітньому навчальному закладі; методів, способів, прийомів навчання предметів, інноваційних прийомів викладання; дослідження творчої спадщини вітчизняної та зарубіжної методичної думки, цілісне її сприйняття; вироблення практичних вмінь та навичок, необхідних для забезпечення високої ефективності навчання історії.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	Третякова Ольга Анатоліївна, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 120 годин. З них 18 год. лекцій, 22 год. практичних занять, 80 годин самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці VI семестру - залік
Мова	українська
Ідентифікація	Курсові роботи
Опис	
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	
Тривалість	
Форми та методи навчання	
Оцінювання	В кінці IV, VI, VII семестри
Мова	українська
II. Вибіркова частина	
2.1. Дисципліні за вибором ВНЗ (фахова спеціалізація)	
Ідентифікація	Теорія та практика наукових досліджень
Опис	Курс покликаний дати студентам теоретичні знання та сформувати практичні навички наукової роботи з урахуванням їх фахової спеціалізації. В ньому розглянуто зміст науки та її методологію, методи науки та їх застосування в історичних дослідженнях, класифікацію наук в Україні, зміст і напрямки науково-дослідної роботи студентів у ВУЗі, специфіку написання

	дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD), основні види академічної мобільності студентів та ін.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Вибіркова
Викладацький склад	Погорелов Анатолій Анатольович, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 150 годин. З них 22 год. лекцій, 28 год. практичних занять, 100 годин самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці II семестру – іспит.
Мова	українська
Ідентифікація	Культурологія та світова культура
Опис	Дисципліна формує систему знань про закономірності культурного процесу, культуру як специфічний і унікальний феномен людства; допомагає набуттю уявлень про типологічні структури культури, особливості культурних епох і стилів, про культурологічний аналіз процесів і явищ; знайомить студентів із найбільш видатними здобутками світової культури протягом усієї історичної еволюції і сформуванню системи знань про закономірності розвитку культури; формує знання про просторові моделі культури, з'ясовуються морфологічні аспекти світової культури, розкриваються механізми формування етно-національних, регіональних, етно-конфесійних моделей культури; розкривається єдність і багатоманітність культури народів світу, визначається місце і своєрідність українського типу культури в світовому контексті
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Вибіркова
Викладацький склад	Полянська Вікторія Іванівна, доктор філософських наук, професор
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 90 годин. З них 10 год. лекцій, 20 год. практичних занять, 60 годин самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці II семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Правознавство
Опис	Метою курсу є формування у студентів правосвідомості, правової культури, розвитку творчого теоретичного правового мислення; надання теоретичних знань, щодо держави та права; надання знань з питань державно-правового життя в сучасній Україні; високої правової культури, поваги до права і соціальних цінностей, забезпечення прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Вибіркова

Викладацький склад	Кириченко Олександр Анатолійович, доктор юридичних наук, професор Шличек Олександра Юрїївна, старший викладач
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 90 годин. 3 них 10 год. лекцій, 20 год. практичних занять, 60 годин самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці II семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Соціально-політичні та країнознавчі студії
Опис	Метою курсу є формування цілісного уявлення про ту чи іншу країну чи її райони як про єдиний географічний, економічний, соціально-політичний та культурний простір; формування уявлення про програму країнознавчих досліджень; надання цілісної характеристики регіонів світу і країн, що до них належать на основі комплексного підходу, тобто охарактеризувати природно-кліматичні, економічно-політичні та соціокультурні умови розвитку, дати усесторонній аналіз складу населення
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Вибіркові
Викладацький склад	Василевич Юлія Валеріївна, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 150 годин. 3 них 22 год. лекцій, 28 год. практичних занять, 100 годин самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці II семестру – іспит
Мова	українська
Ідентифікація	Архівознавство
Опис	Курс покликаний дати студентам знання про історію, теорію і практику архівної справи, її правові та економічні засади, архівний менеджмент та інформаційні системи, принципи формування і використання архівного фонду, технологію зберігання та реставрації документів. У процесі вивчення курсу студенти отримують цілісне професійне розуміння процесів і явищ, закономірностей та особливостей розвитку української архівістики, архівної системи та системи архівних установ, сучасної організації архівної справи в Україні, ознайомляться із законодавчою базою по використанню документів НАФ, навчатися виявляти і залучати до наукового обігу маловідомі або невідомі документи.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Вибіркова
Викладацький склад	Погорелов Анатолій Анатольович, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення дисципліни виділяється всього - 120 годин, з них - 80 годин на самостійну роботу, 18 годин - лекції, 22 години - практичні заняття. Термін вивчення курсу - 18 тижнів.
Форми та методи	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом

навчання	
Оцінювання	В кінці VIII семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Етнополітологія
Опис	Метою курсу є розгляд теоретичних і практичних аспектів проблем взаємодії етнічних та політичних факторів, аналізується природа та сутність етнічності та етносу; головні трактування поняття «нація», ідеологічні, психологічні та поведінкові аспекти етнічної та національної свідомості; джерела, природа, сутність та типи націоналізму. Особлива увага приділяється міжетнічним (етнополітичним) конфліктам – виявленню їх причин, форм протікання, типів, методів їх врегулювання; формування навичок політичного аналізу, вивчення функціонування національно-культурних чинників в межах політичних процесів
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	Гамза Володимир Ільч, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 150 годин. З них 22 год. лекцій, 28 год. практичних занять, 100 годин самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці I семестру – залік.
Мова	українська
Ідентифікація	Етносоціальні процеси в незалежній Україні
Опис	Метою вивчення дисципліни є ознайомити студентів з соціальними процесами етнічних спільнот в Україні, а саме: демографічними, соціально-економічними і соціокультурними процесами, що відбувалися у титульного етносу та у найкрупніших етнічних груп України в 90-ті роки XX століття по сьогодні
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Вибіркова
Викладацький склад	Хрящевська Людмила Михайлівна, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 150 годин. З них 22 год. лекцій, 28 год. практичних занять, 100 годин самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці V семестру – залік
Мова	українська
2.2. Дисципліни вільного вибору студента	
2.2.1. Вибіркові дисципліни (I – II циклів)	
Ідентифікація	Джерелознавство / Історичне моделювання
Опис	Під час вивчення курсу у хронологічній послідовності та за видовими

	ознаками аналізуються писемні джерела з історії України від найдавніших часів до наших днів, у тому числі твори античних, візантійських і західноєвропейських авторів, літописи, публічні і приватні актові матеріали X – XVII ст., статистично-топографічні описи, мемуарна література вітчизняних і зарубіжних авторів, періодика, літературні і діловодні документи державних установ, нормативні, діловодні документи політичних партій новітнього часу. Подаються відомості про найважливіші археографічні українські, російські та польські видання, державні сховища джерел. Мета полягає в тому, щоб, спираючись на основні методологічні принципи джерелознавства, розкрити перед студентами можливість опанування фактологічного матеріалу. В процесі викладання дисципліни в студентів повинно формуватися творче мислення та вміння самостійно аналізувати, комплексно вивчати та об'єктивно висвітлювати події та явища минулого, давати їм оцінку
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Вибіркова
Викладацький склад	Погорелов Анатолій Анатольович, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення дисципліни виділяється всього - 180 години, з них - 120 годин на самостійну роботу, 24 годин - лекції, 36 годин - практичні заняття. Термін вивчення курсу - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці III семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Історичне краєзнавство / Нумізматика
Опис	<p>Мета курсу полягає в тому, щоб досягти майбутнім фахівцем глибокого усвідомлення значущості краєзнавчих знань в житті людини; ознайомити студентів з етапами розвитку зарубіжного та вітчизняного краєзнавства, принципами класифікації краєзнавчих джерел, методикою їх пошуку та використання в дослідницькій та викладацькій роботі. Вирішення цих завдань є необхідною передумовою успішного засвоєння інших історичних дисциплін, пізнання історичних явищ, процесів, які належать до різних етапів історії</p> <p>Дисципліна «Нумізматика» має за мету вивчення проблеми виникнення і розвитку товарно-грошових відносин, карбування, обігу та лічби монет на українських землях від найдавніших часів до наших днів. Важливе місце присвячено розгляду формуванню грошово-монетної системи незалежної України, ознайомлення зі зразками монет і грошових знаків різних періодів та епох, тлумаченню найважливіших нумізматичних термінів та понять. Окремо звертається увагу на вивчення історії виникнення та обігу провідних грошових систем світу.</p>
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Вибіркова
Викладацький склад	Погорелов Анатолій Анатольович, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення курсу відводиться всього - 120 годин, з них: 80 годин -

	самостійна робота, 18 годин - лекції, 22 годин - семінарські. Термін навчання - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці VIII семестру – залік.
Мова	українська
Ідентифікація	Музеєзнавство / Історія музеїв та музейної справи
Опис	Метою курсу є формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок музейної роботи з урахуванням їх фахової спеціалізації. В ньому розглянуто історію розвитку музеїв, теорію та методику музейної роботи, суспільні функції музею та музейні аспекти ставлення суспільства до своєї спадщини і впливи цієї спадщини на формування сучасної соціокультурної дійсності. Після вивчення курсу студенти знатимуть історію створення та колекції вітчизняних провідних музеїв, а також найцікавіші музеї Європи, Америки, Азії, Близького Сходу та ін.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	Погорелов Анатолій Анатольович, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення курсу відводиться всього - 120 годин, з них: 80 годин - самостійна робота, 18 годин - лекції, 22 годин - семінарські. Термін навчання - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	У кінці IV семестру – залік.
Мова	українська
Ідентифікація	Історія українського козацтва / Українсько-польські відносини періоду Гетьманщини
Опис	Мета курсу полягає в розширенні й поглибленні у студентів знань з історії українського козацтва; розкриття процесів зародження, формування та еволюції українського козацтва; вивчення основних подій у військово-політичній й соціальній історії козацтва; вироблення бачення суспільних явищ минулого з позицій історизму; відродження історичної, військової та культурної спадщини українського народу; формування національної історичної свідомості та виховання патріотизму
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Вибіркова
Викладацький склад	Гузенко Юрій Іванович, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 150 годин. З них 22 год. лекцій, 28 год. практичних занять, 100 годин самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	У кінці IV семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Зброєзнавство / Уніформологія

Опис	Метою курсу є надання студентам знань з історії виникнення та розвитку зброї та військової форми та їх застосування. Зразки зброї та військової форми під час викладання курсу розглядаються як історичні джерела для вивчення рівня розвитку суспільства, його виробничих сил, матеріальної культури.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Вибіркова
Викладацький склад	Гузенко Юрій Іванович, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення курсу відводиться всього - 180 годин, з них: 120 годин - самостійна робота, 24 годин - лекції, 36 годин - семінарські. Термін навчання - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці VII семестру – залік.
Мова	українська
Ідентифікація	Військова історія України / Війни в українській та європейській історії XVI - XIX ст.
Опис	Метою курсу є вивчення історії військових конфліктів що відбулися на теренах України, їх причин, ходу і результатів, ролі в них окремих осіб (полководців); вивчення воєнного мистецтва українського народу; розширення й поглиблення у студентів знань з історії України та краєзнавства; розкриття процесів зародження, формування та еволюції військового мистецтва українського народу від найдавніших часів і до наших днів; створення підґрунтя для осмислення сутності сучасних явищ у воєнній справі; прищеплення студентам любові до героїчного минулого свого народу та його Збройних Сил, національної гідності та патріотизму; спонування студентів до пошукової роботи Метою дисципліни «Військова історія Гетьманщини XVII - XVIII ст.»
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Вибіркова
Викладацький склад	Гузенко Юрій Іванович, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення курсу відводиться всього - 210 годин, з них: 140 годин - самостійна робота, 28 годин - лекції, 42 годин - семінарські. Термін навчання - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	У кінці V семестру – іспит
Мова	українська
Ідентифікація	Етнічна історія України / Історична демографія
Опис	Предметом вивчення навчальної дисципліни «Етнічна історія України» є: вивчення причин і процесів, пов'язаних з виникненням, формуванням та розпадом етнічних спільнот, особливостей їх самоорганізації; розселення народів та системи їхнього життєзабезпечення й адаптації до природно-географічного середовища; комплексу проблем, пов'язаних з етнічністю людських спільнот та мозаїчністю етнічних процесів і явищ.

	<p>Мета викладання навчальної дисципліни полягає у вивченні і засвоєнні студентами питань становлення і розвитку етнічної історії українців, які покликані формувати у студентів почуття національної гідності, усвідомлення прадавніх витоків етнічної спільності, громадянської відповідальності перед заповітами, культурною і духовною спадщиною пращурів, благородної духовної цінності нації — патріотизму. Ознайомлення з джерелами та методикою наукової дисципліни; дослідженням проблем етногенезу, формуванням особливостей культурно-побутових традицій українців та етнічних груп України; визначенням основних напрямів міжетнічних взаємодій та їх наслідків</p>
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Вибіркова
Викладацький склад	Хрящевська Людмила Михайлівна, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення дисципліни виділяється всього - 150 години, з них - 100 годин на самостійну роботу, 22 годин - лекції, 28 годин - практичні заняття. Термін вивчення курсу - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці IV семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Актуальні проблеми історії церкви в Україні / Історія релігії та церкви в Україні
Опис	<p>Вивчення курсу має на меті донести студентам знання з історії та теорії релігії, дати розуміння феномену релігії, її походження, основних історичних форм, визначальних положень найвпливовіших положень релігій світу, їх основних течій, видатних пам'яток релігійної літератури. Програма курсу включає велике коло питань з історії та сучасного розвитку релігії в Україні, особливостей становлення традицій та звичаїв, багатой культурної обрядовості українського народу, їх впливу на самобутній характер українського християнства. Завданнями курсу є забезпечення правильного орієнтування в складних питаннях релігійно-церковного життя; вміння практично вирішувати проблеми на основі конституційно-правових норм свободи совісті. Значення загальнолюдських норм моральності, багатой духовної спадщини, втілених в релігійних вченнях, розуміння механізму складання зв'язків релігії з різними суспільними структурами стане запорукою прагнення студента до набуття гуманності, терпимості до інакомислячих, глибшого розуміння духовного світу релігійної людини, її почуттів та роздумів. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент отримує здатність встановлювати закономірності історичного розвитку церковного життя в українських землях; особливості становлення конфесій в українських землях у складі різних державних утворень; багатогранність і суперечливість духовного життя українського народу; історіографічну традицію розгляду ключових проблем курсу. Крім того, даний курс надає можливість здобути уміння і навички, що дозволять вільно володіти конкретним історичним матеріалом з історії церкви в Україні; виділяти головні етапи та чинники історичного розвитку церкви в українських землях; користуватися необхідною спеціальною літературою, джерелами і на основі цього викладати актуальні проблеми історії церкви в Україні в середніх школах, професійно-технічних училищах; давати консультації для учнівської</p>

	<p>молоді, засобам масової інформації</p> <p>Курс «Історія релігії та церкви в Україні» передбачає вивчення проблем виникнення релігії в українських землях, розвиток церковних організацій різної конфесійної приналежності. В курсі аналізуються церковно-релігійні процеси на території України від давніх часів до сучасності, зокрема: становлення і розвиток християнства, проблеми співіснування західного та східного християнства, процес розколу православної церкви, поява та розвиток церков реформаторського спрямування, історія появи та розвитку громад мусульман в українських землях, сучасний стан релігійних організацій в Україні</p>
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Вибіркова
Викладацький склад	Баковецька Ольга Олександрівна, доктор, історичних наук, в. о. професора
Тривалість	На вивчення дисципліни виділяється всього - 150 години, з них - 100 годин на самостійну роботу, 22 годин - лекції, 28 годин - практичні заняття. Термін вивчення курсу - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці VIII семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Охорона та збереження пам'яток історії та культури/ Памяткознавство
Опис	<p>Метою викладання навчальної дисципліни є сприяння відродженню національної свідомості, духовності підростаючих поколінь, використання кращих надбань культури, збереження, використання об'єктів культурної спадщини у суспільному житті, захист традиційного характеру середовища в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни є: ознайомлення студентів із Законом України «Про охорону культурної спадщини», який регулює правові, організаційні, соціальні та економічні відносини у сфері охорони культурної спадщини, Положенням про порядок визначення наукових об'єктів, що становлять національне надбання, Положенням про державну реєстрацію, перереєстрацію та облік музеїв, архівів, які призначені для вивчення, збереження і використання пам'яток природи, матеріальної та духовної культури, а також залучення громадян до надбань національної та світової історико-культурної спадщини</p> <p>Метою викладання навчальної дисципліни є сприяння відродженню національної свідомості, духовності підростаючих поколінь, використання кращих надбань культури, збереження, використання об'єктів культурної спадщини у суспільному житті, захист традиційного характеру середовища в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни «Памяткознавство» є: ознайомлення студентів із Законом України «Про охорону культурної спадщини», який регулює правові, організаційні, соціальні та економічні відносини у сфері охорони культурної спадщини, Положенням про порядок визначення наукових об'єктів, що становлять національне надбання, Положенням про державну реєстрацію, перереєстрацію та облік музеїв, архівів, які призначені для вивчення, збереження і використання пам'яток природи, матеріальної та духовної культури, а також залучення громадян до надбань національної та світової</p>

	історико-культурної спадщини
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Вибіркова
Викладацький склад	Хрящевська Людмила Михайлівна, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення дисципліни виділяється всього - 150 години, з них - 100 годин на самостійну роботу, 22 годин - лекції, 28 годин - практичні заняття. Термін вивчення курсу - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	У кінці IV семестру – іспит
Мова	українська
Ідентифікація	Актуальні проблеми історії України в роки Другої світової війни / Історія радянського суспільства / Історія національних меншин України XIX – XX ст.
Опис	<p>Навчальна дисципліна повинна допомогти студентам виявити соціальні умови та суспільно-політичні передумови окупаційної політики нацистських загарбників, особливостей втілення політики Холокосту, проявів колаборації, спрямованості таборів ув'язнення військовополонених, цивільного населення, вивезення українського населення на примусові роботи до країн агресорів, показати основні етапи і специфіку втілення в різних регіонах України, визначити методологічні принципи історичного пізнання, відобразити ідейну боротьбу в історіографії, з'ясувати методи дослідження конкретно-історичних проблем історії України, сприяти запровадженню найкращих традицій сучасної світової історичної науки до українських історичних шкіл у дослідженні історії</p> <p>Навчальна дисципліна «Історія радянського суспільства» повинна допомогти студентам виявити соціальні умови та суспільно-політичні передумови реалізації планової радянської системи в політичній, культурній, ідеологічній та соціальній сферах. Курс спрямований на те, щоб показати основні етапи і специфіку втілення в різних регіонах України лпанової економіки, основні структурні вади та спрямованість ідеологічної надбудови, визначити методологічні принципи історичного пізнання радянського суспільства, відобразити сучасну ідейну боротьбу в українській історіографії, з'ясувати методи дослідження конкретно-історичних проблем історії України, сприяти запровадженню найкращих традицій сучасної світової історичної науки до українських історичних шкіл у дослідженні історії радянського періоду українського суспільства, використовуючи новели усної історії.</p> <p>Навчальна дисципліна «Історія національних меншин України XIX-XXст.» повинна допомогти студентам виявити соціальні умови та суспільно-політичні передумови заселення українських земель представниками не титульної нації, особливості культурної ідентичності, особливості національних мовних, культурних, етнічних традицій. Курс спрямований на те, щоб показати основні етапи і специфіку міграційних процесів та вплив на місцеве населення, інтеграційні процеси, вплив на світогляд, релігійні погляди та традиції титульної нації.</p> <p>Дисципліна має відобразити сучасну ідейну боротьбу в українській та зарубіжній історіографії, з'ясувати методи дослідження конкретно-історичних проблем історії національних меншин України, сприяти</p>

	запровадженню найкращих традицій сучасної світової історичної науки до українських історичних шкіл у дослідженні історії національних меншин XIX-XXст. використовуючи новели усної історії.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Вибіркова
Викладацький склад	Зеркаль Микола Миколайович, доктор історичних наук, в. о. професора
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 180 годин. З них 24 год. лекцій, 36 год. практичних занять, 120 годин самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 36 тижнів
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	У кінці V семестру – іспит
Мова	українська
Ідентифікація	Історична географія регіонів України/ Історія Речі Посполитої / Історичні дослідження методом усної історії
Опис	<p>Навчальна дисципліна «Історична географія регіонів України» спрямована на те, щоб допомогти студентам виявити соціальні умови та суспільно-політичні передумови заселення українських земель, географічні та екологічні особливості трансформаційних процесів в XIX-XXIст. під впливом політичних, економічних, геологічних та соціальних процесів розвитку суспільства. Курс спрямований на те, щоб показати основні етапи і специфіку міграційних, етнічних, екологічних та геологічних процесів і проблем до сучасного стану справ і з'ясувати можливі шляхи та сценарії розвитку промисловості, видобування корисних копалин, використання альтернативних енергоносіїв та людських ресурсів в різних географічних зонах України.</p> <p>Дисципліна має відобразити сучасні підходи до предмету дослідження та зарубіжні здобутки історіографії, з'ясувати методи дослідження, сприяти запровадженню найкращих традицій сучасної світової історичної науки до українських історичних шкіл у дослідженні історичної географії регіонів України.</p> <p>Навчальна дисципліна «Історія Речі Посполитої» спрямована на те, щоб допомогти студентам виявити соціальні умови та суспільно-політичні особливості історії, розвитку українських земель в складі Речі Посполитої, географічні та економічні особливості трансформаційних процесів в українському суспільстві, релігії, культурі та світогляді етносу.</p> <p>Курс спрямований на те, щоб показати основні етапи і специфіку міграційних, релігійних, етнічних, територіальних кордонів, економічної специфіки та державницьких процесів і проблем висвітлених в українській, польській та провідних європейських країн історіографії.</p> <p>Дисципліна має відобразити сучасні підходи до предмету дослідження та зарубіжні здобутки історіографії, з'ясувати методи дослідження, сприяти запровадженню найкращих традицій сучасної світової історичної науки до українських історичних шкіл у дослідженні історичної географії регіонів України.</p> <p>Навчальна дисципліна «Історичне дослідження методом усної історії» спрямована на те, щоб допомогти студентам опанувати методологію історичного дослідження за допомогою методології усної історії. Використовуючи досвід та напрацювання вітчизняних та зарубіжних</p>

	<p>дослідників навчити студентів методологічно обізнано та кваліфіковано будувати історичні дослідження та коректно висвітлювати результати здобутих знань в доступній і кваліфікованій формі для широкого кола споживачів історичної інформації.</p> <p>Курс спрямований на те, щоб показати основні етапи розвитку і специфіку методології історичного дослідження методом усної історії серед українських та провідних зарубіжних науковців. Дисципліна має надати можливість студентам використати в своїй науковій роботі сучасні здобутки методології усної історії</p>
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Вибіркова
Викладацький склад	Зеркаль Микола Миколайович, доктор історичних наук, в. о. професора
Тривалість	На вивчення курсу відводиться всього - 120 годин, з них: 80 годин - самостійна робота, 18 годин - лекції, 22 години - семінарські. Термін навчання - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці VIII семестру – іспит
Мова	українська
Ідентифікація	Історія країн Східної Європи від давнини до XX ст. / Історія слов'янських народів у Новий час
Опис	<p>Курс спрямований на формування у студентів уявлення про основні закономірності історичного розвитку слов'янських народів і держав з найдавніших часів до початку XX ст.</p> <p>Метою курсу є: формування у студентів цілісних знань з історії слов'ян, опанування ними суті тих процесів, що відбувалися в західно- та південнослов'янських землях від давнини до середньовіччя й в нову добу, усвідомлення взаємозв'язку та взаємозалежності певних історичних явищ, закономірностей загального розвитку людської цивілізації в Центральній та Південно-Східній Європі, ролі в ньому об'єктивного й суб'єктивного чинників.</p> <p>Значна увага приділяється проблемам етногенезу давніх слов'ян, окреслено головні тенденції історичного розвитку Болгарії, Сербії, Чорногорії, Боснії, Хорватії, Македонії, Словенії, Польщі, Чехії та Словаччини у зазначений період. Основну увагу приділено політичним подіям та проблемам соціально-економічного та культурного життя слов'янських народів. Завдання курсу полягає в тому, щоб на основі сучасних наукових досягнень, з'ясувати роль західних і південних слов'ян в історії Європи і світу, вивчити особливості розвитку кожної із слов'янських країн Центральної та Південної Європи, вплив досвіду їх історичного розвитку на сьогодення</p> <p>Курс «Історія слов'янських народів у Новий час» охоплює тривалий період в історії східних, західних і південних слов'ян, хронологічні межі якого сягають з XVI до початку XX ст. У курсі на основі національного і регіонального підходу дається інтегрований виклад найважливіших проблем історії слов'янських народів у Нову добу. Основною метою курсу є вивчення основних закономірностей та особливих тенденцій соціально-економічного, політичного та культурного розвитку слов'янських народів у XVI – початку XX століття та їх місце в історії Європи і світу. Як системний курс він розглядає основні проблеми історії поліетнічних суспільств Центральної,</p>

	Південно-Східної та Східної Європи, особливості і характерні риси тих конфесійно-культурних і державно-політичних утворень, в рамках яких проходило життя окремих слов'янських народів в період розквіту, розпаду феодалізму та розвитку капіталістичних відносин
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Вибіркова
Викладацький склад	Іванова Тетяна Юріївна, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення курсу відводиться всього - 180 годин, з них: 120 годин - самостійна робота, 22 годин - лекції, 36 годин - семінарські. Термін навчання - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	У кінці III семестру – іспит
Мова	українська
Ідентифікація	Історія міжнародних відносин / Зовнішня політика країн Центральної та Східної Європи / Історія міжнародних відносин України
Опис	Курс спрямований на формування у студентів уявлення про основні закономірності й тенденції розвитку історії міжнародних відносин як загально історичного феномену, формування у них гуманістичних установок при оцінці окремих подій і явищ міжнародного життя й налаштування студентів на окреслення проблем правового регулювання та моральних вимірювань міжнародних відносин. Дисципліна методологічно та теоретично забезпечує набуття студентами об'єктивного, збалансованого, толерантного погляду на історію міжнародних відносин останньої третини XIX – початку XXI століть. Складовою предмету є аналіз теорії та історії міжнародних відносин через висвітлення протиріч та закономірностей світового розвитку та розкриття змісту і форм міжнародного співробітництва у контексті інтеграції та глобалізації. Вивчення предмету дозволяє ознайомитись з новітніми досягненнями в галузі вітчизняної та закордонної науки з відповідної галузі та вміння використовувати їх в професійній діяльності, а також формувати потребу у студентів у постійній систематичній самоосвіті та самовихованні, що є необхідними умовами інтелектуального зростання. В процесі роботи з курсом майбутні фахівці, також, зустрічаються з традиційними і інноваційними методами, способами, прийомами викладання предмету, цілісне її сприйняття яких стане в нагоді й допоможе використовувати відповідні технології та оптимізувати навчально-виховний процес.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Вибіркова
Викладацький склад	Буглай Наталія, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення курсу відводиться всього - 90 годин, з них: 60 годин - самостійна робота, 10 годин - лекції, 20 годин - семінарські. Термін навчання - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом

Оцінювання	У кінці VIII семестру – залік
Мова	українська
III. Практична підготовка	
Ідентифікація	Археологічна навчальна практика
Опис	Практика має за мету ознайомлення студентів із сучасними методами археологічних розкопок і розвідок різних типів пам'яток; ознайомлення з різними методами фіксації археологічних матеріалів під час розкопок пам'ятки; засвоєння навичок камеральної обробки археологічного матеріалу в польових умовах; ознайомлення студентів із принципами наукової звітності про проведені польові дослідження за законодавчими нормами України
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	Горбенко Кирило Володимирович, старший викладач
Тривалість	На вивчення курсу відводиться всього - 150 годин. Термін навчання - 4 тижні
Форми та методи навчання	
Оцінювання	У кінці III семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Музейна навчальна практика
Опис	Метою практики є надання засадничих принципів сучасного музеєзнавства; формування уявлення про тенденції розвитку музеїв, про сучасний стан музейної справи в Україні; пояснення ролі музейної спадщини у формуванні національної ідентичності українців; виявлення аналітичних здібностей під при відборі фактів і явищ для написання звітних матеріалів
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	Погорелов Анатолій Анатольович, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення курсу відводиться всього - 150 годин. Термін навчання - 4 тижні
Форми та методи навчання	
Оцінювання	У кінці IV семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Етнографічна навчальна практика
Опис	
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	Хрящевська Людмила Михайлівна, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення курсу відводиться всього - 150 годин. Термін навчання - 4 тижні
Форми та методи навчання	
Оцінювання	У кінці V семестру – залік

Мова	українська
Ідентифікація	Архівна навчальна практика
Опис	Мета практики полягає у практичному знайомстві студентів з організацією та основними напрямками діяльності державних архівів України, формування уяви про архівні документи як невід'ємну частину вітчизняної національної культури; розширенні знань студентів про історію, теорію і практику архівної справи, її правові та економічні засади, архівний менеджмент та інформаційні системи; в ознайомленні з науковими принципами роботи з документами, експертизи їх цінності, класифікації, відбору для зберігання, технології опрацювання і організації користування документами; поглибленні професійної орієнтації у галузі архівної справи
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	Погорелов Анатолій Анатольович, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення курсу відводиться всього - 150 годин. Термін навчання - 4 тижні
Форми та методи навчання	
Оцінювання	У кінці VI семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Педагогічна виробнича практика
Опис	Метою практики є практичне завершення цілісної підготовки студента до майбутньої професії педагога, цілісного виконання функцій вчителя історії України, всесвітньої історії та класного керівника у класах основної та старшої школи, проведення систематичної навчально-виховної роботи з учнями; набуття професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час навчальної та виховної роботи в сучасних умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати у практичній діяльності. Завданнями педагогічної виробничої практики студентів є подальший розвиток і вдосконалення студентами загальнопедагогічних умінь та навичок, набутих у період практики на молодших курсах, формування професійно-педагогічних умінь вчителя історії та класного керівника, застосування на практиці теоретичних знань з історії України, всесвітньої історії, педагогіки, психології, методики викладання історії, методики викладання правознавства тощо.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкова
Викладацький склад	Третьякова Ольга, кандидат історичних наук, доцент
Тривалість	На вивчення курсу відводиться всього - 120 годин. Термін навчання - 3 тижні
Форми та методи навчання	
Оцінювання	У кінці VIII семестру – залік
Мова	українська

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників спеціальності 032 «Історія та археологія», проводиться у формі складання комплексного кваліфікаційного іспиту з історії та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації бакалавр історії та археології.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.